

Zichtbaar zijn

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Personele bezetting	3
FJW in beeld	4
Activiteiten FJW	7
Scholen	7
Studenten	8
Parochies en bisdommen	9
Weekenden	11
Dagactiviteiten	13
Reizen	14
Wereldjongerendagen	15
Communicatie	19
FJW in 2024	20

Zichtbaar zijn

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over het jaar 2023. Het FJW had het streven om meer zichtbaar te zijn bij jongeren. En dat is gelukt! Er zijn 48 activiteiten geweest waar we bij betrokken waren en ook online weten jongeren ons steeds beter te vinden.

Met dit jaarverslag willen niet alleen in woorden laten zien hoe 2023 is verlopen, maar geheel volgens het thema, Zichtbaar zijn, doen we dat dit jaar ook in beelden.

Veel kijk- en leesplezier!

Wim, Fer, Hans-Peter en Bianca

Zichtbaar zijn

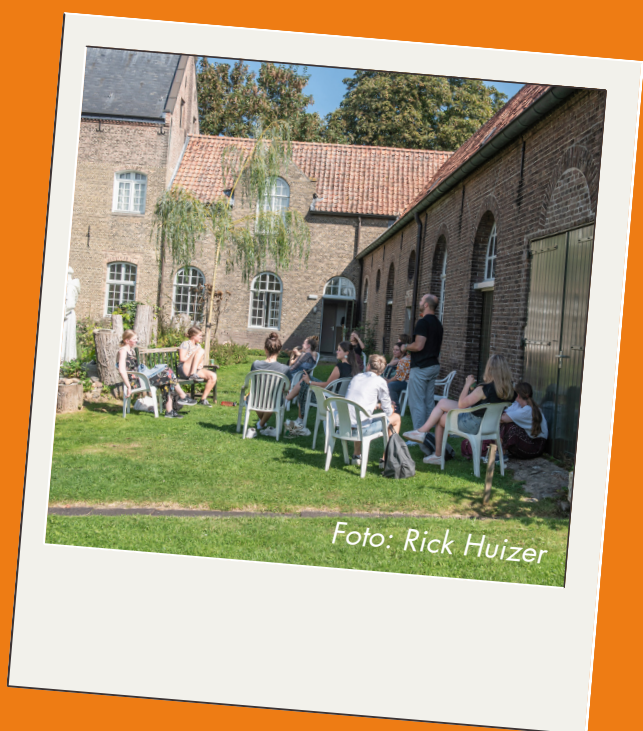
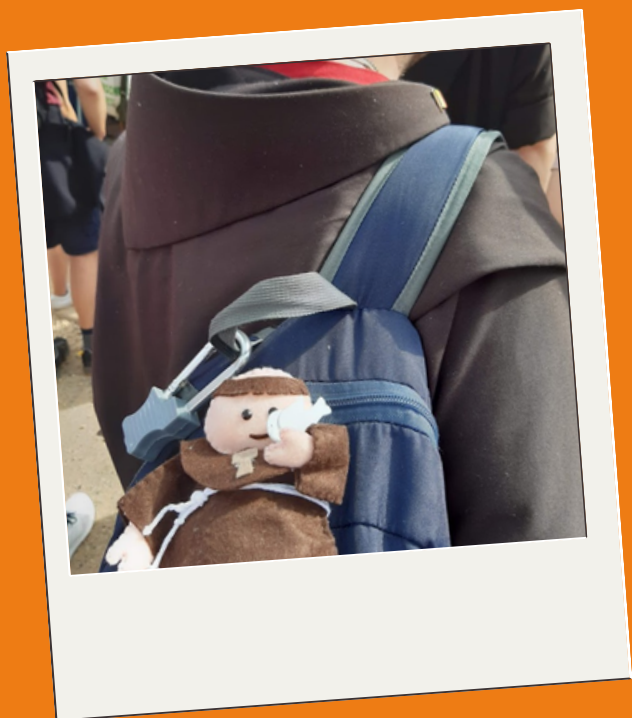
Personele bezetting

In 2023 bestond de FJW-kerngroep uit vier personen.

- Wim Pot - coördinator
- Fer van der Reijken - lid
- Hans-Peter Bartels - lid
- Bianca Akkermans-van Raaij - staffunctionaris

De kerngroep heeft in 2023 elke vier tot zes weken vergaderd. Daarnaast is de kerngroep in september een dag naar Meersel-Dreef geweest om met elkaar te brainstormen over waar we ons op gaan richten de komende jaren.

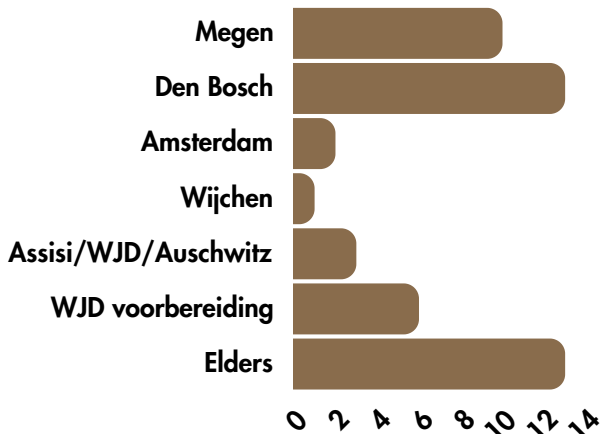
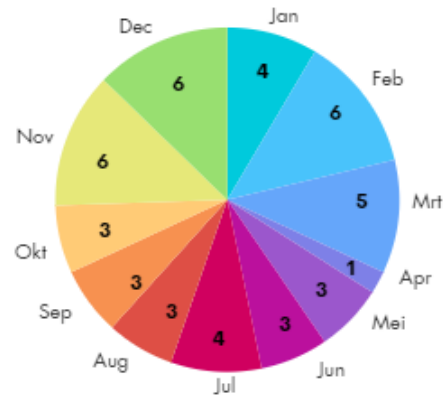
2023 FJW in beeld

2023 FJW in beeld

FJW door het jaar heen

De meeste activiteiten vonden plaats in het eerste en vierde kwartaal van 2023.

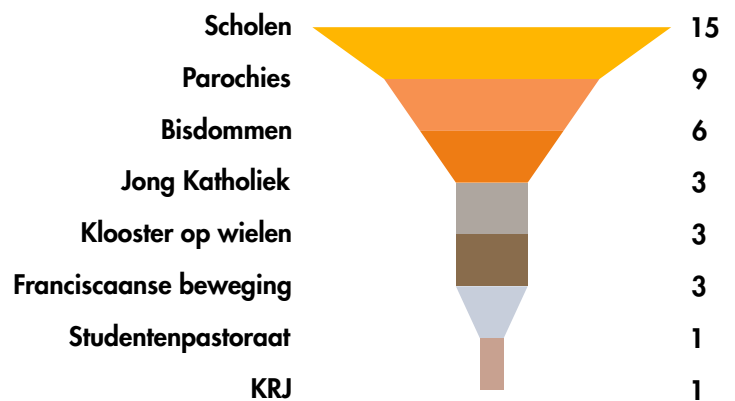

Waar we een plek bieden

Niet alleen heten we jongeren welkom in onze kloosters, ook trekken we erop uit om te zijn waar de jongeren zijn.

Samenwerking

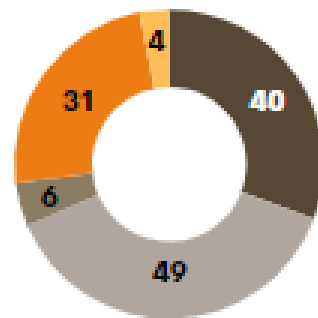
In 2023 zijn 39 van de 48 activiteiten georganiseerd voor of in samenwerking met andere organisaties.

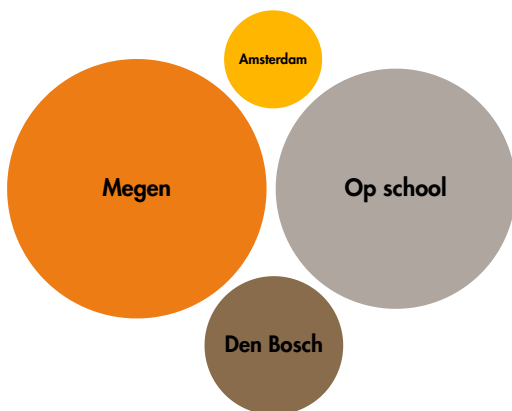
2023 FJW in beeld

Posts op social media

Gedurende 2023 hebben we een aantal campagnes gehad op facebook en Instagram. Het diagram geeft het aantal posts per campagne weer.

- Houvast jij?
- Wereldjongerendagen
- Dag van
- Nieuwsbrief
- Week zonder afval

Scholen

In totaal is er 16 keer een activiteit met scholen (middelbare, MBO, HBO, universiteit) georganiseerd, in onze kloosters of op de locatie van de onderwijsinstelling.

Activiteiten

In het kader van zichtbaar zijn, hebben de activiteiten van het franciscaans jongerenwerk zich in 2023 vooral gericht op bestaande jongerengroepen. Denk hierbij aan groepen middelbare scholieren en studenten, maar ook groepen uit parochies of bisdommen. Daarnaast zijn er ook weekenden geweest waar we individuele jongeren voor uitgenodigd hebben.

Scholen

Jaarlijks ontvangen we veel schoolgroepen in onze kloosters, maar we gaan ook naar middelbare scholen en lagere scholen toe. Dit zijn zowel dagactiviteiten die in alle kloosters plaatsvinden als activiteiten met een overnachting. Zo hebben leerlingen van het Herman Wisselink college uit Amstelveen een bezoek gebracht aan Stadsklooster La Verna voor een opdracht over religieus leven en zingeving. Verder is broeder Joachim uitgenodigd door basisschool Geert Grotesschool om vragen te beantwoorden over het franciscaans leven.

Mini retraite

De meerdaagse activiteiten zijn gehouden in het klooster in Megen. Middelbare scholieren leven mee met het dagritme van de broeders en volgen daarnaast een verdiepingprogramma. De scholen die we (weer) hebben mogen ontvangen zijn het Merletcollege uit Cuijk en Grave, het Emmauscollege uit Rotterdam en het Alkwincollege uit Uithoorn.

Ons Middelbaar Onderwijs

Voor de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO), een overkoepelend organisatie voor voorgezet onderwijs in Noord-Brabant, heeft broeder Hans-Peter een scholing over interreligieuze dialoog en wereldreligies verzorgd. Bij dit initiatief van de bisdommen van 's-Hertogenbosch en Breda worden vakdocenten in twee jaar opgeleid om naast hun eigen vak ook het vak levensbeschouwing te kunnen geven.

Verus

Daarnaast heeft Verus contact met het franciscaans jongerenwerk gezocht. Verus is een vereniging waarbij 4000 katholieke en christelijke scholen zijn aangesloten. Ze begeleiden scholen om op een eigentijdse manier vorm te geven aan de identiteit van de school die inspireert en recht doet aan de diversiteit in school en samenleving. Samen hebben we een mini-pelgrimage ontwikkeld die door Verus aan scholen aangeboden gaat worden.

Studenten

Het FJW biedt studenten ook activiteiten aan. Deze activiteiten lopen uiteen van een rondleiding door een van de kloosters, het geven van een lezing, een combinatie van beiden of het begeleiden van een reis.

Pabo Driestar uit Gouda is in het Stadsklooster San Damiano op bezoek geweest. Ze hebben o.a. samen gezongen in de kerk.

Als onderdeel van de minor 'De kracht van het klooster' van de Christelijke Hogeschool Ede, bezochten een twintigtal studenten de kloosters van de minderbroeders en de clarissen in Megen. Behalve een rondleiding door beide kloosters, was er in de ochtend een lezing over Franciscus en Clara door zuster Rebecca en konden de studenten in de middag vragen stellen aan broeder Jan en zuster Johanna.

Studenten en docenten van de Radboud Universiteit verbonden aan de studievereniging Awaz (voor studenten theologie, godsdienstwetenschappen en islamologie) uit Nijmegen zijn op bezoek geweest in Stadsklooster San Damiano. Zij kwamen voor een inleiding op het religieuze leven in de katholieke kerk en de franciscaanse spiritualiteit in het bijzonder. Ook kregen zij een rondleiding door het klooster. Aan het einde baden zij het avondgebed mee met de gemeenschap van het Stadsklooster.

In samenwerking met de Katholieke Raad voor het Jodendom en het studentenpastoraat uit Leiden/Delft is er een 4-daagse reis georganiseerd naar Auschwitz-Krakau. Verderop meer over deze reis.

Ook de studentenpastoraat Groningen weet het FJW te vinden. Een broeder Jan mocht voor hun een bezinningsavond verzorgen.

Foto: Rick Huizer

Parochies en bisdommen

Vormelingen

Vormelingen en tiengroepen uit de parochies weten de weg te vinden naar de kloosters.

In de voorbereiding op hun vormsel bezochten de vormelingen van de parochie H. Maria ('s-Hertogenbosch, Rosmalen, Empel) het Stadsklooster San Damiano twee keer. De vormelingen die in de Sint Jan gevormd werden, deden in een pelgrimstocht het Stadsklooster San Damiano aan. Met een kleine pelgrimstocht maar wel lopend en via het pontje gingen de vormelingen van parochie De Twaalf Apostelen uit Wijchen op weg om een bezoek te brengen aan het klooster in Megen.

Het programma voor de vormelingen bestaat uit een rondleiding, een gesprek met een broeder en een inhoudelijk/verdiepend gedeelte. Samen friet eten behoort ook tot het vaste onderdeel van het programma.

Tieners

In 2023 heeft de tiengroep van parochie De Twaalf Apostelen (Wijchen) tijdens NL Doet de handen uit de mouwen gestoken bij de broeders in Alverna. De broeders hadden allerlei klusjes voor de tieners. Zo zijn de auto's van de broeders gewassen, al hun schoenen gepoetst en is het zwerfafval rondom het gebouw opgeraapt. De broeders bedankten hun voor hun hulp door hen te trakteren op frietjes.

De tiengroep van de parochie H. Johannes de Doper had in november een bijeenkomst over Laudato Si, zorg voor de schepping. Hiervoor hadden ze een broeder uitgenodigd die samen met hun ging onderzoeken hoe groot hun ecologische voetafdruk is. En natuurlijk werd er samen het Zonnelied gezongen. Dat is hun zo goed bevallen dat ze in december een bezoek brachten aan Stadsklooster San Damiano waar ze in gesprek gingen over de diaconale kerststal en de dak- en thuislozen.

Jongeren

Vlak voor de kerst heeft een jongerengroep uit 's-Hertogenbosch Stadklooster San Damiano bezocht voor een bezinningsavond. Niet alleen zijn er contacten met parochies voor activiteiten, ook worden broeders gevraagd door de jongerenafdeling van verschillende bisdommen. Zo is er door broeder Jan een bijdrage geleverd aan het jongerenweekend van bisdom Groningen/Leeuwarden. Ook heeft broeder Jan een inleiding gegeven tijdens de mysterieweekend van Jong Bisdom Den Bosch. Het thema van dit weekend was tijd, niemand heeft er genoeg van, maar iedereen kan het maken. Voortvloeiend uit de WJD-reis nemen de jongerenwerker, broeder Jan en broeder Steven deel aan het tweemaandelijks JBDB-café.

Uit het netwerk dat is ontstaan vanuit de WJD@home, is een jongere vanuit bisdom Groningen/Leeuwarden gevraagd om het boek, *De geboorte van een kerststal*, in ontvangst te nemen namens docenten basisonderwijs.

Weekenden

Stille Omgang

In het weekend van de Stille Omgang mochten we weer een groep jongeren voor een overnachting ontvangen in Stadsklooster La Verna in Amsterdam. Rondom de Stille Omgang was er een klein voorprogramma waarbij de jongeren met elkaar kennismakten en kookten voor de broeders. Vervolgens gingen we met het openbaar vervoer naar de binnenstad voor de Stille Omgang om het Mirakel van Amsterdam te gedenken. De volgende ochtend hebben we samen de eucharistie gevierd en onder leiding van broeder Fer een wandeling door het park gemaakt om daar symbolisch achter te laten wat we niet meer nodig hadden. Om het franciscaans programma rondom de Stille Omgang onder de aandacht te brengen is nauw samengewerkt met de jongerenwerker van bisdom Haarlem-Amsterdam.

Franciscaans Jongerentreffen (FJT)

Het FJT is er voor en door jongeren. In 2023 zochten we hiervoor de samenwerking op met het Koning Willem I College in 's-Hertogenbosch. Voor het vak evenementenlogistiek gingen twaalf studenten aan de slag om invulling te geven aan het programma van het FJT. Het was een lessenreeks die begon met een bezoek aan het Stadsklooster San Damiano, waar het thema: Geloof in de toekomst, werd bedacht. In de weken die volgden kreeg het programma steeds meer vorm. Toch wel nieuwsgierig geworden wilden ze de eindpresentatie in het klooster in Megen doen. Het traject leverde mooie gesprekken op, maar helaas is niemand van de jongeren naar het FJT gekomen. In totaal had het FJT 4 deelnemers en sloten 2 vrijwilligers aan bij de groep. Het was een klein maar fijn FJT met een stil wandgesprek, het zingen van het zonneliied bij de sluiting van de Hof van Lof, een stille wandeling door Megen, online aansluiten bij Together 2023 en zingen bij het kampvuur. Het FJT werd begeleid door broeder Hans-Peter en de jongerenwerker.

Franciscaans Dertigers treffen

Niet helemaal binnen de doelgroep van het franciscaans jongerenwerk, maar wel gefaciliteerd door het FJW hebben we het franciscaans dertigers treffen georganiseerd in Megen. Vanuit de WJD-groep van Jong Bisdom Den Bosch bestond bij de dertigers de behoefte om met elkaar een weekend zoals het FJT vorm te geven. Omdat dit een eenmalige activiteit was voor het FJW is de Franciscaanse Beweging betrokken om verdere activiteiten samen met en voor de dertigers te organiseren. Voor dit Dertigers Treffen hebben 8 dertigers zich aangemeld, waarvan twee daggasten. Helaas moesten ook twee deelnemers verstek laten gaan.

Het dertigerstreffen had de vorm van een FJT, met een spreker, workshops, de vigilie bij de zusters en natuurlijk ontbrak de bonte avond niet met de bekende moppentrommel. Naast de jongerenwerker was broeder Hans-Peter ook betrokken bij de organisatie van dit weekend.

Dagactiviteiten

Klooster op wielen

De broeders hebben drie keer deelgenomen aan het klooster op wielen tijdens de introductiedagen in studentensteden. Zo zijn ze aanwezig geweest in Eindhoven, Rotterdam en Nijmegen. Verder is het FJW betrokken bij het traject om via Space for Grace het klooster op wielen zelfstandig te laten opereren.

Katholieke Jongeren Dag (KJD)

Eind november was het FJW met een stand aanwezig op de KJD. De stand stond in het teken van 800 jaar kerststal, inclusief het boek De geboorte van een kerststal. Behalve een stand had het FJW een rol in de gesprekstafels en bij de avond van barmhartigheid. De KJD was na de Wereldjongerendagen in de zomer van 2023, ook een ontmoetingsplek voor iedereen die naar Lissabon was geweest.

Liederen zingen

Niet speciaal een activiteit voor alleen jongeren, maar wel een activiteit die veel jongeren aanspreekt: samen zingen.

Onder leiding van broeder Fer werden in juli Taizé liederen gezongen in het Stadsklooster San Damiano. Vlak voor Kerst werden jongeren opnieuw uitgenodigd om kerstliederen te komen zingen.

Franciscaanse Beweging

Daar waar mogelijk zoekt het FJW de samenwerking met de Franciscaanse Beweging op. Enerzijds om de activiteiten onder de aandacht te brengen bij jongeren, anderzijds om niet meer zo jonge jongeren een vervolg te kunnen bieden op het FJW.

Zo was het FJW betrokken bij de organisatie van de mini retraite: Even Offline die de Franciscaanse Beweging in mei hield in Stadsklooster San Damiano. Ook op de inspiratiedag die de Franciscaanse Beweging samen met het Stadsklooster San Damiano organiseerde was er een plek gereserveerd voor het FJW. In het tuinhuisje konden belangstellenden de documentaire van de reis van Jong Bisdom Den Bosch naar de Wereld Jongeren Dagen bekijken. Naast deze documentaire bestond ook de mogelijkheid om vragen te stellen en een persoonlijk verhaal van de reis te horen.

Reizen

In 2023 zijn er drie reizen geweest waar het FJW bij betrokken was. De reis naar Auschwitz/Krakau in februari, de reis naar Assisi in de zomer en aansluitend de reis naar de Wereldjongerendagen in Lissabon.

Auschwitz/Krakau

Een groep van zo'n 25 personen vertrok voor 4 dagen naar Auschwitz/Krakau. De reis werd mede begeleid door broeder Hans-Peter. De reis is een samenwerking met de studentenpastoraat Delft/ Leiden, studentenpastoraat Nijmegen en de Katholiek Raad voor het Jodendom. Tijdens deze reis bedoeld voor studenten van alle HBO's en universiteiten in Nederland stond herdenken en vooruitzien centraal. Naast een bezoek aan het concentratiekamp Auschwitz bezochten de studenten ook het fotomuseum over de Joodse gemeenschap voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Als extra programma onderdeel dit jaar had broeder Hans-Peter een bezoek aan de Poolse broeders in Krakau voor de studenten georganiseerd.

Assisi

In de zomer zijn broeder Hans-Peter Bartels en broeder Fer van der Reijken met een groep van vijf jongeren naar Assisi afgereisd. Hier bezochten ze de plekken die belangrijk zijn geweest in het leven van Franciscus en Clara. Het was een mooie, verdiepende, maar vooral een warme reis.

Wereldjongerendagen

In 2023 werden de Wereldjongerendagen (WJD) in Lissabon gehouden. Vanuit het FJW waren we hier nauw bij betrokken enerzijds omdat de jongerenwerker lid was van het projectteam WJD van Jong Bisdom Den Bosch (JBDB), anderzijds omdat broeder Jan en broeder Steven mee gingen als deelgroepbegeleiders. Door het jaar heen hebben er allerlei bijeenkomsten plaatsgevonden die betrekking hadden op de WJD waarbij het FJW een rol had.

WJD@home Ameland

Van 27-29 januari heeft FJW deelgenomen aan de WJD@home op Ameland. Dit is een activiteit die door Jong Katholiek wordt georganiseerd. Broeder Jan en de jongerenwerker hebben hier een deelgroep begeleid en een workshop gegeven over het Zonnelied met aansluitend een stille wandeling. Ter promotie van het FJW zijn er polsbandjes uitgedeeld als aandenken aan dit weekend.

Begeleidersweekend

Voor het begeleidersweekend waren alle deelgroepbegeleiders van de JBDB-reis uitgenodigd. Dit weekend vond plaats in het Dominicanenklooster in Huissen en had naast kennismaking als voornaamste doel teambuilding. Door met elkaar een weekend op te trekken en opdrachten uit te voeren leerden de begeleiders elkaar beter kennen en werd er een onderlinge band gesmeed waar we tijdens de reis veel aan hebben gehad. Vanuit het FJW namen broeder Steven, broeder Jan en de jongerenwerker deel aan dit weekend.

WJD Startdag

Na de kennismaking met de begeleiders was het begin juni tijd om ook de deelnemers te ontmoeten en te ontdekken wie er bij jou in de deelgroep zit. Het was schitterend weer die dag, de zon scheen volop waardoor we af en toe de schaduw op moesten zoeken in de tuin van de Petruskerk in Eindhoven. Na een kennismaking met je eigen deelgroep kregen de deelgroepen allerlei opdrachten die ze alleen maar konden volbrengen door samen te werken. Na deze intensieve teambuilding volgde de eucharistieviering waarin broeder Jan voorging. De dag werd afgesloten met een klein foodtruckfestival waar je uit verschillende gerechten kon kiezen.

Vorbereidingsweekend

Na een eerste kennismaking werd het tijd om te ervaren hoe het is om langere tijd met 65 personen op te trekken. Tijdens dit weekend bij het Emmausklooster in Helvoirt kregen de deelnemers meer informatie over de reis, deden ze ervaring op met het Taizé gebed, was er een catechese, kregen ze uitleg over gebarentaal en was er een eucharistieviering. Natuurlijk kon liedjes zingen rondom een kampvuur niet ontbreken bij dit gezellige weekend.

Startdag backpackers WJD

Via Het Huis voor de Pelgrim konden jongeren ook een backpackticket naar de WJD boeken. De reis regelden ze dan zelf, het verblijf werd dan voor ze geregeld. Voor deze groep jongeren heeft het FJW in samenwerking met de landelijke WJD organisatie een startdag georganiseerd in het Franciscushuis met als doel dat deze jongeren vragen konden stellen over wat ze konden verwachten in Lissabon en waar ze zouden slapen en eten maar het belangrijkste was kennis met elkaar maken. Een van de onderdelen van deze dag was een speurtocht in de St. Jan, waar het landelijke WJD-kruis, naast paus Johannes Paulus II, haar plek heeft gekregen. Broeder Jan en broeder Steven waren aanwezig bij deze activiteit. Broeder Hans-Peter en broeder Fer zorgden ervoor dat alle deelnemers goed te eten kregen en hadden een heerlijke maaltijdsoep gemaakt.

Foto: Piotr Kemna

Reis naar de WJD

Op 25 juli gingen we met 50 jongeren op weg naar Lissabon. Onze eerste stop was Taizé, waar we als voorproefje op Lissabon al veel internationale jongeren ontmoetten. In Barcelona, de volgende overnachtingsplek, vierden we de eucharistie in de crypte van de Sagrada Familia. Deze viering had een franciscaans tintje, broeder Jan ging voor. Vervolgens reisden we af naar Toledo, de stad van de drie religies, Jodendom, Christendom en Islam. Natuurlijk kon en bezoek aan het klooster van de franciscanen niet ontbreken.

In Lissabon aangekomen volgende we het Nederlandse programma. 's Ochtends was de catechese en eucharistieviering. In de middag verspreidden we ons over de City of Joy om 's avonds voor 0.00 uur weer terug te zijn op de slaaplocatie. De week in Lissabon sloten we af met een pelgrimage naar het veld waar we met anderhalf miljoen anderen stil waren, sliepen en vierden.

De terugweg ging via Fatima waar we deelnamen aan de lichtprocessie.

De reis naar de WJD was een indrukwekkende reis. Een reis van saamhorigheid, van omzien naar elkaar, van samen je geloof vieren. Maar ook een reis waar vreugde en verdriet er mochten zijn, waar veel werd gelachen en gezongen. Een reis om met grote dankbaarheid op terug te kijken.

Reünie

Nadat je 16 dagen met elkaar op pad bent geweest is het goed om elkaar na een tijdje weer te zien en dus volgde er half september een reünie. Voor deze reünie waren we uitgenodigd in de Martinusparochie in Cuijk. Het werd een dag van samen vieren, herinneringen ophalen, kaarsjes aansteken bij de Lourdesgrot in Katwijk en natuurlijk samen eten rond de barbecue.

Documentaire

Tijdens de WJD-reis van JBDB is er een videoverslag gemaakt, korte filmpjes die gedurende de reis online gezet werden op het YouTube-kanaal van het bisdom. Na de reis is hier een documentaire van gemaakt. Deze documentaire werd 15 oktober in het Franciscushuis gedraaid voor de parochianen. Deelnemers aan de WJD waren aanwezig om de beelden aan te vullen met hun eigen ervaringen.

Communicatie

FJW online

2023 stond in het teken van meer online zichtbaar zijn. Onze activiteiten zijn te vinden op facebook en Instagram en zichtbaar in de agenda op onze website. Daarnaast hadden we dit jaar vier grotere campagnes op sociale media en is ons team uitgebreid met Fransje, onze fotogenieke mascotte die graag is waar de jongeren zijn.

In 2023 hebben we vier keer een nieuwsbrief uitgebracht, waarin we terugkeken op activiteiten die geweest waren en vooruit keken naar activiteiten die nog kwamen.

Dag van

Door het jaar heen gaven we elke week aandacht aan een onderwerp dat die dag centraal stond. Onder het mom van 'De dag van...' werd deze speciale dag voorzien van een uitspraak van Franciscus, Clara, paus Franciscus of bijv. moeder Teresa.

Houvast jij

Gedurende de vastentijd posten we dagelijks een bericht dat antwoord gaf op de vragen als: Vasten is voor mij, ik vast door en mijn houvast tijdens het vasten is.

In een enquête onder jongeren en broeders hadden we de antwoorden verzameld. Alle deelnemers ontvingen voor hun bijdrage een memory-stick in de vorm van een wasknijper.

Week zonder afval

In het kader van zorg voor de schepping hebben we in de week zonder afval aandacht gevraagd voor (zwerf)afval. Elke dag zetten we een meerkeuzevraag online waar mensen op konden reageren. Dit om mensen bewust te maken van hun gedrag rondom afval.

Fransje

Nog maar nauwelijks gekomen van de reis van Assisi naar Nederland, ging Fransje op 25 juli mee naar Lissabon. Gedurende deze reis werden zijn belevenissen vastgelegd op social media. De thuisblijvers in Nederland konden zien waar hij overal geweest was. Onderweg gingen voorbijgangers graag met hem op de foto.

Ook bij andere activiteiten van het franciscaans jongerenwerk duikt Fransje op. Zo was hij aanwezig bij het FJT en is hij op de KJD geweest.

FJW in 2024

Voor 2024 zijn we aan het kijken hoe we onze activiteiten voor jongeren verder uit kunnen breiden. Een aantal activiteiten staan al gepland.

Verschillende parochies hebben met hun tiener- en of vormselgroep al een bezoek gepland aan één van onze kloosters en zijn broeders uitgenodigd om in parochies aan te sluiten voor een activiteit met jongeren.

Ook hebben verschillende middelbare scholen hun mini-retraite in Megen al weer vastgelegd en zullen we dit jaar een pilot draaien met een mini-pelgrimage voor middelbare scholieren. Verder is broeder Hans-Peter uitgenodigd voor de OMO-scholingsdagen waar hij zo'n 200 docenten levensbeschouwing zal ontmoeten.

Daarnaast zijn we aan het onderzoeken of we in samenwerking met andere religieuze ordes/bewegingen in de zomer van 2025 een reis kunnen organiseren naar de jongerenbijeenkomst in Rome.

Foto: Rick Hützer

